

M**K****B**

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2020.**január - február****T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó**

TÁRSULATI HÍREK, FELHÍVÁSOK

Miért jó MKBT tagnak lenni? Tagdíjfizetési tudnivalók

MIÉRT JÓ MKBT TAGNAK LENNI?

- Támogatod a Társulat munkáját, ezzel a magyar szervezett barlangkutatást, és segítesz megvalósítani céljainkat, terveinket: pl. rendezvényszervezés, eszközbővítés a sérült gyerekek barlangi élményterápiáját végző Verocs szakosztálynak; eszközbővítés az Oktatási Szakosztálynak; online könyvtárkatalógus; weblapfrissítés; Karszt és Barlang folyóirat megjelenítése, rendezvényeken való megjelenéshez játékos ismeretterjesztő anyagok, molinók, szóróanyagok készítése.
- Részese lehetsz a Társulati döntéshozatalnak, azaz részt vehetsz a nyilvános elnökségi üléseken, a közgyűlésen szavazhatsz (a gyermek és ifjúsági tagok nem rendelkeznek szavazattal), idén tisztségviselőt választhatsz és tisztséget vállalhatsz.
- Kedvezményesen vehetsz részt a Barlangnapon, a Szakmai Napokon, valamint tanulmányútajainkon és szakmai programjainkon.
- Az MKBT nemzetközi szervezeti tagságának köszönhetően (UIS, FSE) részese lehetsz a nemzetközi vérkeringésnek és külföldi barlangtúrákhoz (pl. Szlovénia, Spanyolország) tudunk igazolást adni barlangkutató szervezeti tagságról.
- Sziklamászó engedély számos hazai sziklafalra. Ennek részleteit lásd a honlapon.
- Vásárlási kedvezmények (pl. Tengersizem, SpeleoSport, sportlampa.hu), melyek kiterjesztése más boltokra, szolgáltatókra folyamatban van
- A tagkártya felmutatásával kedvezményes belépőt válthatsz számos külföldi turistabarlangba (pl. Postojna, Skocjan 20% kedvezmény).
- Mivel az MKBT tagja az Magyar Természetjáró Szövetségnek, minden tagunk külön díjazás nélkül tagja az MTSZ-nek is. Ennek köszönhetően 4900 Ft helyett 1500 Ft-ért rendelhetsz Természetjáró Kártyát is, amely több mint 200 szolgáltató (Nemzeti Parkok, szállások, múzeumok) 5-50%-os kedvezményét nyújtja. Az MTSz tagság igazolásáról, a TEKA kártya igényléséről és az elérhető kedvezményekről külön tájékoztatást nyújtunk a honlapon.
- Ingyenes osztrák biztosítás ügyintézés
- Karszt és Barlang folyóirat nyomtatásban
- Tájékoztató a postaládában (nyomtatva vagy digitálisan) kéthavonta.

Előre is köszönjük a bizalmat és a támogatást!

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK:

- A tagdíjfizetés határideje február 29.

- A tagdíj összege az előző évihez képest nem változik. Az évi rendes tagdíj 6000 Ft, a gyermek (0-14 éves korig) 300 Ft, az ifjúsági (14-18 éves) 3000 Ft, a nyugdíjas, nappali tagozatos diák és a GYES-en, GYED-en lévő tagok részére évi 3500 Ft. Tiszteleti tagjainknak az éves tagdíj 600 Ft. Kedvezményes tagdíjfizetést abban az esetben válasszatok, ha a kedvezményre jogosító állapot (nyugdíjas, nappali tagozatos diák, GYES/GYED) legalább az év felében fennáll, és azt kérésre igazolni tudjátok. A gyermek tagságnak feltétele legalább egy közeli hozzátartozó (szülő, nagyszülő, testvér) érvényes tagsága.
- A tagdíjat lehet személyesen az irodában (készpénzzel), vagy átutalással fizetni. A Társulat számlaszáma: 10200830-32310384-00000000 (K&H Bank). Az utalás közleményébe minden esetben írjátok be a nevet, illetve neveket. Ha egyben fizettek több embernek, írjátok meg a Titkárság címére (mkbtiroda@gmail.com), hogy ki milyen típusú tagdíjat fizet. Aki csekken szeretné rendezni a tagdíját, elérhetőségünk valamelyikén ezt jelezze. Kérésre a csekket postán megküldjük.
- A tavalyihoz hasonlóan idén is laminált tagkártyát bocsátunk ki. A tagkártyák február 19-től vehetők át a Társulat irodájában. Az új belépők kérjük, jelezzék, ha ennél előbb szükségük van a kártyára, ez esetben előbb elkészíttjük az övükét. A 2019-es tagkártyák 2020. február 29-ig érvényesek.
- Aki tavaly nem volt tag (új belépő, vagy nem rendezte a tavalyi tagdíját), kérjük, töltsön ki belépési nyilatkozatot és küldje el postán, vagy szkennelve e-mailben (lefotózva is be lehet küldeni, csak legyen rajta olvasható minden)! Erre egyrészt az adategyeztetés és az adatkezelési jogszabályok miatt van szükség, másrészt pedig az elnökségi jóváhagyás (határozatba foglalás) miatt. Az újonnan belépők/visszalépők tagsági jogviszonyáról szóló határozatot az elnökség ülés megtartása nélkül is meg tudja hozni és meg is teszi mindjárt a határidő letelte után. A február 28-ig belépési nyilatkozatukat leadó és tagdíjat fizető újonnan belépők és visszalépők kb. március 15-től vehetik át tagkártyáikat. Természetesen lehetőség van a tavalyi elmaradás rendezésére is, így a tagság fennállása folytonos marad.

ELÉRHETŐSÉGEINK:

Telefon: +36 70 8811 477

E-mail: mkbtiroda@gmail.com

Honlap: www.barlang.hu

Fogadóóra minden hét szerdáján 14-19 óráig a Szemlő-hegyi-barlang fogadóépületében (Budapest, Pusztaszeri út 35.).

MKBT Elnökség és Titkárság

Közygűlés és tisztűjtás

Terveink szerint **2020. április 18-án** (szombaton) rendezűk a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 2020. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés napirendjét a követűkzű tájékoztatóban tessűk közű és a meghívót megkapja minden szavazásra jogosult tag.

A Társulat tisztűgyviselőinek, így az Elnökség, Felűgyelőbizottság és Érembizottság tagjainak megbízatása idén lejár, ezért az elűvetűkzű közgyűlésen új tisztűgyviselőket kell választanunk. A tisztűjtással és jelöltállítással kapcsolatban lásd a követűkzű felhívást.

Elnökség

A Jelölt Bizottság felhívása

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Alapszabályának 10. §. (6) szerint a Közgyűlés által választott tisztűgyviselő, vezetű tisztűgyviselő megbízatása 4 évre szól. A 13. §. (2) c) szerint a Közgyűlés kizárólagos hatásköre a Társulat elnökének, az elnökség tagjainak, valamint a Felűgyelőbizottság, illetve az Érembizottság elnökének és tagjainak megválasztása

A 2016-ban megválasztott tisztűgyviselő mandátuma 2020. május 21-én lejár. Ennek megfelelően a 2020. évi Közgyűlésen tisztűjtásra kerül sor. Az elnökség 2019. december 13-i ülésén Jelölt Bizottság felkéréséről döntött, melynek tagjai Tényi-Varga Gusztáv, Kunisch Péter (az Oktatási Szakosztály képviselőében) és Krkos Márk. A Jelölt Bizottság az alábbi társulati posztokra keres jelöltek: **elnök, fűtitkár, hét fű elnökségi tag, felűgyelő bizottsági elnök, két fű felűgyelőbizottsági tag és egy pűttag, érembizottsági elnök és négy fű érembizottsági tag.** (A jelenlegi tisztűgyviselőinek nevét itt találod: <http://www.barlang.hu/tarsulatielet/tarsulati-elet/egveb/bemutakozunk>)

Tisztűgyre azok rendes tagok és tiszteleti tagok választhatók, akik legalább háromévi folyamatos tagsági viszonnal rendelkeznek, vagyis a 2018-19-20. évi tagdíjuk rendezett. A 2020. évi tagdíj megfizetési határideje az Alapszabály értelmében 2020.02.29.

A Karszt és Barlang Alapítvány Alapító Okiratának 8. § (1) szerint az Alapítvány öt fűből (elnök, titkár, gazdasági vezetű, tagok) álló Kuratóriumát – mely az Alapítvány legfűbb döntéshozó és kezelű szerve – az Alapító jelöli ki. Az Alapító által kijelölt Kuratórium megbízatása a kijelölést követű negyedik év június 30-ig tart. Ennek megfelelően a 2016. évi Közgyűlés által megválasztott Kuratórium megbízatása 2020-ban lejár, így itt is tisztűjtásra kerül sor.

A Jelölt Bizottság kéri a tagságot, illetve a tisztűgeet betölteni kívánókat, hogy tegyenek javaslatot a megválasztandó tisztűgyviselőkre. Kérűk a javaslatok eljuttatását lehetőleg 2020. március 13-ig a Társulat Titkárságára (e-mail: mkbtiroda@gmail.com). Jelöltek megnevezésére ezen túl, a közgyűlésig van lehetőség, a fenti határidű betartása a jelöltek mihamarabbi megismerését és közgyűlés gyorsabb lebonyolítását segítű.

Jelölt Bizottság

Társulati kitüntetések – javaslatokat várunk

Hagyományaink szerint a Közgyűlésen kerül sor a Társulat által adományozható elismerések elfogadására és átadására is. Alapszabályunk értelmében az egyes érmek és emléklapok odaítélése az Érembizottság feladata, a kitüntetendő tagtársak személyére azonban bárki javaslatot tehet. Az Érembizottság – mint minden évben – idén is várja a tagság javaslatait, amelyeket rövid szakmai indoklással ellátva, legkésőbb **április 5-ig** kérünk eljuttatni levélben vagy elektronikus úton [mkbtiroda@gmail.com] a titkárságra.

Az odaítélhető elismerések a következők:

Herman Ottó érem – kimagasló társulati munkásságért

Kadić Ottokár érem – kiemelkedő tudományos kutatói munkásságért

Vass Imre érem – a feltáró kutatásban elért kimagasló eredményért

Papp Ferenc érem – kiemelkedő tudományszervező és ismeretterjesztő munkásságért

Mikolovits Veronika érem – 35 évesnél fiatalabb kutatók számára: példamutató publikációs-dokumentációs, szervező vagy népszerűsítő tevékenységért

Herman Ottó emléklap – a Társulat érdekében kifejtett, kimagasló kollektív munkásságért

Kadić Ottokár emléklap – a kiemelkedő kollektív tudományos tevékenységért

Vass Imre emléklap – a feltáró kutatásban elért kimagasló kollektív eredményért

Az eddigi kitüntetettek névsora a Társulat honlapján olvasható:

<http://www.barlang.hu/kituntetettjeink/uncategorised/kituntetettjeink> .

Érembizottság

64. Barlangnap

Az idei Barlangnap időpontja 2020. június 19-21., helyszíne terveink szerint a Bakony lesz. Bővebb tájékoztatást a Tájékoztató következő számában nyújtunk.

Elnökség

„A barlangászat alapvető etikai elvei, valamint szakmai szabályai” - felhívás véleményezésre

Elkészült a korábban leegyszerűsítve „etikai kódex”-nek nevezett dokumentum második, a tagság véleménye alapján jelentősen átdolgozott verziója, melyet ezúton konzultációra bocsátunk a barlangász közösség részére.

A dokumentumot itt találjátok: <http://www.barlang.hu/dokutar/mkbt/mkbt-alapdokumentumok/1203-a-barlangaszat-alapvetio-etikai-elvei-valamint-szakmai-szabalyai-2-verzio/file>

A barlangkutatás és barlangjárás (a továbbiakban együtt: barlangászat) alapvető etikai normáit, valamint szakmai szabályait nem elegendő pusztán íratlan, szokásjogi formában terjeszteni. Minden szakmának, minden fontosabb emberi tevékenységnek vannak olyan elemi előírásai, amelyeket az oktatás rendszerében, de azon túlmenően is ismernie és betartania kell annak, aki az adott közösséghez tartozónak akarja magát vallani. Ez különösen igaz a barlangászatra, ahol a barlangokat, mint a természet egyedi és megismételhetetlen remekeit tekintjük társunknak, illetve amelyek emellett még kiemelt természetvédelmi oltalomban is részesülnek. Az elmúlt években több olyan kezdeményezés, esemény is történt, amely indokoltá tette, hogy a barlangokkal és barlangász-társainkkal kapcsolatos viselkedési szabályainkat, etikai normáinkat írásban is megfogalmazzuk. (Pl. a 2017-es Szakmai Napokon kifejezett tagsági igény az barlangász etikai normák összegyűjtésére, közösségi oldalon megjelent kifogásolható tartalmak, jogszabályi változások).

Az elkészült szakmai anyagban nem újabb kötelezettségek és korlátok jelennek meg, hanem az eddigi írott (az oktatási anyagokban bővebben kifejtett), illetve íratlan formában meglévő normákat "szedjük csokorba", annak érdekében, hogy azok egyformán megismerhetők és betarthatók legyenek valamennyi barlangász, vagy barlangászat iránt érdeklődő számára. Az etikai elvek elsősorban a természethez, a barlangokhoz és egymáshoz fűződő morális kapcsolatainkat, a természet és egymás megbecsülését, míg a szakmai szabályok a barlangban való tartózkodás, kutatás, túrázás alapvető kritériumait tartalmazzák. Ez utóbbiakat részleteiben a jól működő oktatási rendszerben a barlangászok még pontosabban elsajátítják, ez is igazolja, hogy nem új követelményekről, hanem egységesebb kritériumokról van szó.

Az etikai, valamint szakmai szabályok alapja a barlangászatot érintő természetvédelmi jogszabályokban is megtalálható, ebből a szempontból a szakmai anyagunk hiánypótló munkának tekinthető. Az ezekben foglaltak megtartása tehát elsősorban erkölcsi kötelezettségünk, de egyes szakmai előírások megszegése akár komolyabb jogkövetkezményekkel is járhat (ez eddig is így volt, a szakmai szabályok betartásának kötelezettségére jogszabályok hivatkoznak, és mi abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ezeket a szabályokat magunk alakíthatjuk ki, nem kívülről kényszerítik ránk). Ezeknek a szabályoknak a megtartása a barlangászok részéről pozitív üzenet a természetvédelmi szervek és a társadalom számára is. Ennek is lehetnek számunkra kedvező hatásai. Ugyanakkor azt is meg kell jegyeznünk, hogy véleményünk szerint, aki ezeket az etikai, illetve szakmai szabályokat nem kívánja megtartani, annak nincs helye a nagy múlttal rendelkező szervezett barlangászok körében. E szabályokat a barlangászat olyan erkölcsi és szakmai minimumának tekintjük, amely tevékenységeink - jogszabályokon túli - szabványának, alapvető viselkedési és természethasználati követelményeinek gyűjteménye.

Fontos, hogy a dokumentum a barlangászok többségének véleményét tükrözze és olyan normákat, elveket foglaljon magában, amelyeket magunkra nézve érvényesnek, követhetőnek és követendőnek érzünk. Ezért kérünk mindenkit, hogy olvassa el a dokumentumot és véleményét ossza meg velünk az alábbi űrlapon: <https://forms.gle/deoYuCAZ9H1jE5yc6>

A véleményeket február 7-ig várjuk. Ezután a véleményeket, javaslatokat összegezzük, majd a kutatásvezetők közreműködésével elkészítjük a jelen körülmények között véglegesnek tekintett verziót. (A kutatásvezetőket külön, e-mailben megszólítjuk). Ezt a verziót kívánjuk az MKBT Közgyűlése elé elfogadásra felterjeszteni.

MKBT „etikai kódex” munkacsoport

UIS - Barlangok és Karsztok éve 2021

Mint arról korábban beszámoltunk, az Nemzetközi Barlangtani Unió (Union Internationale de Spéléologie - UIS) 2021-ben a Barlangok és Karsztok Nemzetközi Éve (International Year of Caves and Karst). címszó alatt világszerte szervezett esemény sorozattal kívánja felhívni a figyelmet a barlangok és karsztok fontosságára. Az UIS, a kezdeményezést támogató tagszervezetekkel együttműködve megkezdte a tematikus év programjainak kidolgozását az esemény mottójával összhangban: „Explore, understand

and protect“ – „Fedezd fel, értsd meg és véd meg!”.

Az esemény honlapja: <http://iyck2021.org/>

Az MKBT-ben is megkezdtük a gondolkodást, ötletelést, milyen programokkal, eseményekkel, kiadványokkal tudjuk felhívni a nagyközönség figyelmét a barlangok és karsztok védelmének fontosságára, és hogy mely szervezetek lehetnek partnereink ebben a programban. Az MKBT elnöksége várja azon barlangászok csatlakozását ehhez a munkához, akik ötleteikkel, kapcsolataikkal, munkájukkal szívesen hozzájárulnának ahhoz, hogy a 2021-es Barlangok és Karsztok Nemzetközi Évét tartalommal töltsük meg. Ha úgy érzed, vannak jó ötleteid és tudsz segíteni a megvalósításban, írd nekünk az elnokseg@barlang.hu vagy a kosztrab.mkbt@gmail.com címre.

Hegedűs Gyula, Kosztra Barbara

Karszt és Barlang várható megjelenése

Ahogy a Tájékoztató 2019. november-decemberi számában jeleztük, a Szakmai Napokra beharangozott 2015-16-os szám megjelenése technikai okokból 2020 januárjára tolódot, várhatóan január utolsó hetében kerül nyomdába. A folyóiratot azok a barlangászok, akik 2015-ben és/vagy 2016-ban az MKBT tagjai voltak, ingyen kapják.

Előkészületben van a 2017-18-as szám is, valamint továbbra is várjuk cikkeiteket, beszámolóitokat a 2019-es számba (február 28-ig). Mindkét számot idén szeretnénk megjelentetni.

Titkárság

Az MKBT Oktatási Szakosztály hírei

A tavaszi T2 időpontjában (május 9-17.) az Oktatási Szakosztály erősen limitált létszámú T1 tanfolyamot hirdet Szögligeten, melyre jelentkezni ezen a linken lehet **2020. február 1-ig**: <https://forms.gle/NipyJb6s1dimzuBZ9> A jelentkezések alapján beosztjuk a tanfolyamon résztvevőket, a határidő lejártá után mindenkit kiértékelünk.

Bővebb információ a tanfolyamokról az Oktatási Szakosztály weblapján olvasható: <http://oktatas.barlang.hu/>

Szerencsi Judit, MKBT Oktatási Szakosztály

ESEMÉNYEK, BESZÁMOLÓK

Osztrákok karácsonyi hétvégéje

A Bécsi- és Alsó-ausztriai Barlangkutatók Egyesülete több évtizede hagyományos karácsonyi összejövetelét immár negyedik alkalommal tartotta Magyarországon.

A fertőrákosi kőfejtőben 1986-ban, a Szelim-barlangban 2000-ben, majd a Szemlő-hegyi-barlangban 2014-ben megrendezett eseményre ez-úttal 2019. december 15-én délután a Pál-völgyi-barlang-ban került sor. A barlang Lóczy-termében állították fel a szépen feldíszített karácsonyfát. Elő-ször Lukas Plan, az egyesület vezetője köszöntötte a megjelenteket, majd az egyesület legfontosabb eredményeinek ismertetése és egy osztrák karácsonyi dal közös eléneklése után az angyal, Pauline Oberender és a krampusz, Katharina Bürger kiosztották a fa alatt összegyűlt sok-sok ajándékot, melyből az itthoni szervezők is részesültek.

Mire mindenki kiért a barlangból, a felszínen már elkészült a szokásos karácsonyi puncs is.

A központi programot sok barlangtúra színesítette és tette emlékeztetéssé a 45 fős osztrák társaság számára.

A helyszínnel, szállással, vendéglátó hellyel kapcsolatban Fleck Nórát kérték meg, hogy segítsen a lebonyolításban. A barlangi túrák lebonyolításában pedig a Tolerancia Barlangkutató Egyesülettől kértek és kaptak segítséget. A barlangokat próbáltuk úgy szervezni, hogy a szombat délutáni közös programjukra mindannyian

ott tudjanak lenni.

A pénteken érkezett nagyobb csapatot (kb. 40 fő) a Gellért gyógyfürdőnél az ősforráshoz vittük le, melyet Csondor Kata nagyszerű előadásban mutatott be a társaság örömeire.

Szombati napon a barátainkat (48 főt) Pál- völgyi Nagy kör, Jubileum ág, Ferenc-hegyi barlang, Mátyás-hegyi, illetve a Pál-völgyi Szemlő hegyi barlang idegenforgalmi részén túráztattuk meg.

A vasárnapi túra kissé megfogyatkozott létszámmal zajlott le, a szombati napon hosszúra sikeredett vacsora és azt követő némi alkoholos ital elfogyasztásának köszönhetően. Így a Mátyás-hegyi- és a Solymári-ördöglyukban 26 fővel képviselték magukat osztrák barátaink.

Barlangi segítők: Adamóczy György, Hajnal Ági, Zentay Zoli, Zentay Peti, Kunish Gyöngyvér, Kunish Péter, Csondor Kata, Hegedűs András illetve a TBE számtalan tagja. Szervezés: Fleck Nóra. Hálásan köszönjük és köszönik osztrák barátaink a segítséget és a nagyszerű hétvégét!

Adamóczy György, Fleck Nóra

Fotók: Bécsi- és Alsó- ausztriai Barlangkutatók Egyesülete

PROGRAMOK, ESEMÉNYEK

Szerdai előadások

Február 26-én ismét szerdai előadás 18 órai kezdettel, a Szemlő-hegyi-barlang vetítőteremben: **Regős József** - Kérdések rejtélyek a Bükkvidék múltjában

„Régebbi és újabb régészeti kutatások során felmerülő és néha évtizedekig megválaszolatlan kérdések, megmagyarázhatatlan leletek, különleges lelőhelyek. Azért időnként a régen felmerült kérdésekre egy-egy új lelet a régen várt válasz is megadja. Az érdekességek nagy része a Bükk barlangjaihoz kötődik, ezért nem csak a régészet iránt, de a barlangok iránt komolyabban érdeklődőknek érdekes lelhet.”

Lakatos László emléktúra 2020

Lakatos Laci tragikus hirtelenséggel, barlangi kutatómunka közben távozott közülünk. Nevét hiába keresnénk nagy tudósaink, híres kutatóink között. A barlangkutatás egyszerű közkatona volt. Tíz éven át volt tagja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatnak és a Budapesti Vörös Meteor Barlangkutató Csoportnak. Hosszú éveken át járta a főváros környékének barlangjait, rendszeresen dolgozott

az Alsó-hegy feltárásában Bódvaszilason és Szögligeten. Több alkalommal részt vett a Barlangi Mentőszolgálat tevékenységében. Egy évig – hivatásszerűen – idegenvezető volt az akkor újólag megnyílt Pál-völgyi- barlangban.

1969. november 3-án a bódvaszilasi Meteor-barlangban továbbjutási kísérlet közben szenvedett balesetet. A súlyos koponyasérülést nagyon erős szervezete sem tudta legyőzni. Két hónapi eszméletlenül töltött szenvedés után 1970. január 4-én halt meg, mindössze 30 éves korában.

Emlékére a Meteor csoport tagjai évente emléktúrát szerveznek a Pál-völgyi-barlangba. Az idei túra időpontja 2020. február 2. 10 óra 30 perc. Találkozás 10 órakor a Pál-völgyi barlangnál. Az emléktúra nem zártkörű, oda minden érdeklődőt, emlékezőt szeretettel várunk!

Meteor Természetbarátok Turista Egyesülete

Kiss Péter Emléktúra

A Kiss Péter emlékére meghirdetett emléktúrát szokás szerint a Mátrában szervezzük, 2020. február 22-án. Távolok: 57 km (2890 m) - 37 km (1610 m)- 20 km (920 m). A túrán csak előnevezéssel lehet indulni!

Részletek a túra oldalán: <http://kpem.ttura.hu/>

Nevezés: a <http://kpem.ttura.hu/info#/jelentkezés/new> oldalon.

Facebook esemény: <https://www.facebook.com/events/677398392780799/>

57 km-es távon indulókat Lajosházán idén is az <https://explo.hu/> frissíti!

Hérics TTSE vezetősége

MKBT kirándulás - látogatás a felsőgallai vízbányába

A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 2004 óta szervez a tagjai számára szakmai látogatásokat, melyek keretében lehetőséget biztosítunk a legérdekesebb hazai karsztterületek, barlangok és egyéb föld alatti objektumok megismerésére.

2020. március 28-án a „tatabányai vízbányába”, azaz a Felsőgallán található XIV. A. vízaknába szervezünk látogatást, az Északdunántúli Vízmű Zrt. vendégeként. A vízbánya 250 méteres mélységébe ereszkedve lehetőségünk lesz az öt város (Tatabánya, Tata, Oroszlány, Kisbér, Zsámbék), valamint számos kisebb település, község – köztük Fejér és Pest megyeiek is – mintegy 250 000 lakosának, intézményeinek és ipari üzemeinek vízellátását biztosító bányászati megismerésére. A leereszkedés kasban történik, melynek esetleges meghibásodása esetén gyalog, lépcsőn kell a felszínre jutni. Ezt kérjük, vegyék figyelembe a látogatásra jelentkezéskor!

A látogatásra 28 főnek lesz lehetősége, két csoportban. Odajutás egyénileg, a részleteket ezzel kapcsolatban később írjuk meg a résztvevőknek.

A látogatás MKBT tagok számára ingyenes, nem tagok számára 3000 Ft/fő.

Jelentkezni e-mailen (mkbtiroda@gmail.com) vagy telefonon (+36 70 8811477) lehet 2020. február 3-tól, a helyeket a jelentkezés sorrendjében töltjük fel. Ha a helyek beteltek, azt a honlapon és a levelezőlistán jelezzük. A február 3. előtt érkező jelentkezéseket NEM vesszük figyelembe.

Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Titkárság

Nemzetközi konferenciák, találkozók az idei évben

ALCADI 2020

Gorizia/Olaszország, 2020. április 30 – május 3.

<https://www.speleo.it/site/index.php/news/patrocini/631-alcadi-2020-international-symposium-on-history-of-speleology-and-kaestology-in-alps-carpathians-and-dinarides>

12. Tudományos konferencia a barlangok kutatásáról, védelméről és használatáról

Liptószentmiklós/Szlovákia, 2020. május 12 – 15.

<http://www.ssj.sk/en/akcia/18-12th-scientific-conference-research-protection-and-utilization-of-caves>

28. Nemzetközi Karsztkutató Iskola (Karstological School)

Posztójna/Szlovénia, 2020. június 15 – 19.

A szlovén Karszt Kutató Intézet 1993 óta rendezi meg a klasszikus karsztok kutatásának konferenciáját. Az idei év témája a „regionális karszt kutatások, és eredményeinek általános érvényei” lesz. A karsztot érintő ismereteink nagy része regionális kutatásokon alapul. Ezeknek közvetlen következményei vannak egy adott régió védelmére, fejlesztésére, azonban a regionális eredmények szélesebb körű relevanciája és érvényessége megkérdőjelezhető lehet. A tervezett előadások konkrét példákon keresztül járnak körül ezt a témakört.

Előadással illetve poszterrel jelentkezni február 15-ig lehet. A részvételi díj 175 Euro, diákoknak 75 Euro. Ez a díj magában foglalja a konferenciához kapcsolódó terepi kirándulásokat is. A regisztráció határideje április 30.

További információk a rendezvény hivatalos honlapján:

<https://iks.zrc-sazu.si/en/>.

14. Balkan Cavers Camp

Dryanovo/Bulgária, 2020. július 2 – 5.

<http://www.balkan-speleo.org/home/143-balkan-cavers-camp-2019-.html>

14. EuroSpeleo Forum

Burgos/Spanyolország, 2020. július 31 – augusztus 2.

<https://congresointernacionalespeleologia2020.blogspot.com/2019/11/normal-0-21-false-false-false-es-x-none.html>

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

Hatásköri változások a barlangokhoz kapcsolódó engedélyezési eljárásokban

Tájékoztatok minden barlangkutatót, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények január 1-től módosulnak.

Így változik a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény is (továbbiakban: Tvt.), amely a barlangokhoz kapcsolódó engedélyezési eljárásokat szabályozza.

A Tvt. 51. § (1) bekezdés módosítás értelmében január 1-től a természetvédelemért felelős miniszter engedélye szükséges:

barlang, barlangszakasz hasznosításához, illetve a hasznosítási mód megváltoztatásához;

barlang, barlangszakasz kiépítéséhez;

barlangi képződmények kimentéséhez, hasznosításához, értékesítéséhez, külföldre juttatásához;

műszaki beavatkozáshoz, így különösen bejárat vagy barlangszakasz lezárásához, műtárgy elhelyezéséhez, azok felújításához, helyreállításához;

A Tvt. 51. § (4) bekezdés módosítása értelmében január 1-től a nemzeti park igazgatóságok vagyongazdálkodói hozzájárulása szükséges:

barlangban, barlangszakaszban végzendő kutatáshoz, kísérlethez, gyűjtéshez;

barlangi bűvármerüléshez;

filmforgatáshoz;

jogszabályban meghatározott barlangok látogatásához.”

A fenti változások miatt január 1-től a barlangokat érintő ügyekkel kapcsolatban a nemzeti park igazgatóságokat vagy közvetlenül a „Barlangtanit” keressétek, és ne a kormányhivatalokat.

A korábban kiadott kutatási engedélyek a határozatban szereplő ideig továbbra is érvényesek maradnak, nincs velük teendő. Ezen engedélyek kutatási jelentéseit a kutatási engedélyben meghatározott helyre és módon kell benyújtani (kormányhivatal, NPI). Továbbra is köszönettel vesszük, ha a jelentéseiteket digitális formában (kereshető pdf) nekünk is elkülditek.

Az eljárásokkal, kommunikációval kapcsolatban később tudunk tájékoztatást nyújtani. Várhatóan lesz egy átmeneti időszak, amíg az új rendszer kialakul, de remélhetőleg, hogy utána mindenki számára egyszerűsödik majd a barlangokkal kapcsolatos ügyek intézése.

Egri Csaba

Agrárminisztérium, Barlang- és Földtani Osztály

Alapfokú barlangásztanfolyamok

2020-ban az alábbi csoportok hirdetnek alapfokú tanfolyamot (a linkek a bővebb információt nyújtó csoport-weblapokra mutatnak):

BTSSz Triász Barlangász Szakosztály: <http://nyilttura.hu/alapfoku-barlangjaro-tanfolyam-2020/>

Adrenalin Barlangkutató Egyesület: <http://www.adrenalin-csoport.hu/tanfolyam.php>

Tolerancia Barlangkutató Egyesület: <https://www.tbe.hu/doc/af2020.pdf>

Kedvezmény barlangászok részére a sportlámpa.hu-n

Újabb kereskedővel bővült a barlangászoknak kedvezményt nyújtó boltok sora.

A sportlámpa.hu webáruház 2020-tól minden termékére 10%-os kedvezményt nyújt a

webáruházban történő vásárlásra. A kedvezmény az „MKBT2020” kuponkód megadásával érvényesíthető.

A webáruház nemcsak zseblámpákat (UV-t is!), fejlámpákat, hanem elemek és akkumulátorok széles választékát kínálja, melyek közül sok már barlangi körülmények között is bizonyított.

BARLANGKUTATÁS

Az Aggteleki Karszt- kutatás Projekt téli kutatótáborának beszámolója

Kollektívánk 2019. december 28. és 2020. január 4. között rendezte meg hagyományos téli kutatótáborát az Aggteleki-karszton. Bázisunk ez alkalommal is a jósvaíi Garan Vendégház és a Jósua Étterem volt. A kutatótábor munkájában 34 fő vett részt. Munkánk ezúttal két területen zajlott.

A Baradla kürtőinek kutatása ez alkalommal másodlagossá vált, ennek részben denevérvédelmi okai vannak. A kisebb kürtők és oldalágak dokumentációjával nagyrészt végeztünk, a jelentősebb célterületek némelyike azonban denevér telelőhely. Ez alkalommal csak a Csontház-kürtőben kutattunk, melynek további feltárásával sikerült elérni a kürtő legfelső, záródó végpontját. Ebben a kürtőben több generációs mászásnyomokat is találtunk. Ezek egy részéről, említés szintű feljegyzések alapján már tudomásunk volt.

Fő tevékenységi területünk ezúttal – a sokak által óhajtott kollektív munkát megvalósítva - az esztramosi Felső-táróban volt. A Felső-táróban két barlangot

ismerünk. A fokozottan védett Kristály-barlangot, és a tárót átszelő 1. számú barlangot. Ez utóbbi gyakorlatilag egy 15 méter magas cseppkőves hasadék, melynek északkeleti oldalát a táró talprégiójában két nagyobb gömbfülke alkotja. A kutatást a barlang talpszint-süllyesztésével kezdtük. A barlang kitöltése ugyanis itt jól láthatóan a bányatároló létrejöttéhez köthető, ill. funkciójának betöltésekor keletkezett kötőrmeléből áll.

December 30-án a bánya, több évtized után először, ismét megelevenedett. A vágattalp többmázsás sziklaít egymázsás legények aprították, melyből lassan emelkedett az erődítményhez hasonló depónia. Fúrge kezek és kis szerszámok termelték az aprólékot, amelyből az épp ügyeletes szakember válogatta ki a különböző képződményeket, s helyezte el a "Múzeumnak" kialakított, rakott kőfalon. Folyamatosan készült a fotó- és térképdokumentáció, lépésről-lépésre rögzítve a kutatás stádiumait. A Gömbüstökös-barlang talpszintje öt métert mélyült, térfogata 18 köbméterrel bővült. Az utolsó műszak végén készült állapotfelvételkor megállapítható volt, hogy a barlang a táró tengelyirányába húz, az alja borsókővel és cseppkővel borított szátkő-talp. Az intenzív légmozgás mélyebben húzóódó üregrendszerre utal, amit megerősítenek a már ismert barlangok elhelyezkedéséből adódó szerkezeti jellemzők is.

Az esztramosi munkatáborral egy időben más területeken, így a Haragistyán is zajlottak kutatások.

Aggteleki Karszt- kutatás Projekt eredményeiről az idén megjelenő 2019-es Karszt- és Barlang hasábjain számolunk be. A kutatást februárban folytatjuk.

Szabó Zoltán (SzabóZé)

NEKROLÓGOK

Bódis Istvánné, Janka Irma

1930–2019

A barlangkutató körökben nagy tiszteletnek örvendő Irma, vagy Irmuska néni 2019. december 14-én, Erdőbényén, 89 éves korában távozott az élők sorából. Temetésére december 17-én, 12 óra 30 perckor, az aggteleki temetőben került sor. Utolsó útjára a családtagok, a barátok és a tisztelők népes csoportja kísérte nagy részvétellel.

Irma néni 1930. május 27-én, Aggteleken, helyi földművesek gyermekeként született. Bár tanulni vágyott, de miután erre nem volt módja, szülei mellett maradt, velük együtt végezte a könnyűnek nem nevezhető mezőgazdasági munkákat. 1950-ben, az

ugyancsak aggteleki gazdálkodó családból származó Bódis Istvánnal kötött házasságot. Már kétgyermekes családanaként beiratkozott a Putnoki Mezőgazdasági Technikumba, ahol levelezőként 1965-ben érettségizett, és mezőgazdasági technikus oklevelet szerzett.

Közben, 1963 tavaszán, alig 23 évesen Aggtelek lakossága a Községi Tanács Végrehajtó Bizottságának Elnökévé választotta. Annak érdekében, hogy a település szakszerű vezetését el tudja látni, 1969/1970-ben elvégezte a budapesti Tanácsakadémiát, majd az Államigazgatási Főiskolát. 1986-ban nyugdíjba vonult, de 1990-ig még helyettesként tovább tevékenykedett. Utána, egészen a 2010-es évek közepéig ahol lehetett, írásban és szóban képviselte imádott falujának érdekeit.

Tanácselnöksége ideje alatt Aggtelek jelentős fejlődésen ment át. Akkor épült a Művelődési ház, ahol helyet kapott a könyvtár. Ugyancsak akkor építették az orvosi rendelőt, a szolgálati lakással együtt, de a gyermekvédelmi gondozószolgálat lakását is akkor hozták létre. Kiharcolta, hogy Jósvafővel egyesülve állandó orvos vigyázzon a két település lakosainak egészségére. Az ő kezdeményezésének eredménye volt, hogy a faluban járdát alakítottak ki, az iskolát tanteremmel, szolgálati lakással bővítették. Ő helyezte el az Aggtelek-Domica határállomás alapkövét is, mellyel utat nyitott sok, egymástól elszakított család találkozásához. A sikerek ellenére mindig nagy fájdalommal emlékezett meg arról, hogy a Fogadót és az iskola felső tagozatát nem tudta megmenteni.

Már fiatalon előszeretettel figyelte a falu életét, részt vett a kulturális élet fejlesztésében. Intenzíven foglalkozott a település történetével, szokásainak, hagyományainak megőrzésével. Szeretett írni, így egyedülálló tudását az utókorunk megörökítette. Aggtelek kulturális életéről, a lakosság foglalkozásáról, a nyelvjárásról, a népviseletről, - szokásokról, - hagyományokról, ételekről, étkezési szokásokról, a párválasztás és házasság hagyományáról, a babonákról, játékokról, temetkezési szokásokról készült írásait a 2001-ben megjelent Aggtelek című könyvben olvashatunk.

Többek között ápolta a település neves lelkészének, a Baradla gondnokának, Baksay Dánielnek az emlékét: gondozta sírját, összeállította életrajzát, emléktáblát helyeztetett el a templomban. Annak érdekében, hogy a temető öreg fejfáit megmentse a pusztulástól, létrehozta a Fejfa Múzeumot, és megírta annak történetét.

Kiemelten foglalkozott a Baradlával. Nyomon követte az eseményeket, gyakran részt is vett bennük. Majdnem mindegyik barlangigazgatóval jó munkakapcsolatot tartott fenn, ami később gyakran barátsággá alakult át. Ahol tudta segítette a barlangkutatók munkáját, figyelte tevékenységüket. Fia révén a gödöllői, majd kertészeti egyetem barlangkutatói több évtizeden át otthonra leltek házában.

Nem feledte azon személyeket, akiknek munkássága hozzájárult a barlang és a település ismertté válásához. Ezért főként saját költségére a temetőben emlékparkot hozott létre, ahol fejfát kapott többek között Vass Imrétől, Dudich Endrén át, Jakucs László is. Az ő hivatali hozzáállásának köszönhető, hogy ma van Aggteleken Vass Imre-, Jósvafőn pedig Kaffka Péter utca. Nagy álma volt, hogy az aggteleki iskolát Vass Imréről nevezzék el. Sajnos az akkori vezetés javaslatát,

minden igyekezete ellenére elutasította, nem akart büszke lenni arra a személyre, akinek köszönhető a település ismertté válása.

De Irma néninek a barlangok és a barlangkutatók érdekében végzett önzetlen munkája nem maradt elismerés nélkül, mert a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 2012-ben tiszteletbeli tagjává választotta.

A tudásra nyitott, őszinte, érdeklődő és megértő, kedves, de határozott, népi bölcsességgel megáldott színes egyénisége alapján talán nem túlzás, hogy ő volt az aggteleki tarka mező legszebb virága. Legyen a föld könnyű felette.

Székeley Kinga

Farkas Román

1979 – 2019

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy Farkas Román, a Gerecse Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület korábbi elnöke 2019. december 31-én tragikus hirtelenséggel és fájdalmasan fiatalon elhunyt.

Románka, ahogy őt sokan ismertük, Komáromban nőtt fel, szakmai tanulmányait a Péch Antal Szakközépiskolában kezdte, ahol környezetvédelmi geológus technikus képesítést szerzett. Ezután az ELTE geológia szakán kezdte meg tanulmányait, amit végül nem fejezett be. Középiskolásként kezdett rendszeresen barlangászni, először a tatai Megalodus Barlangkutató Csoportban, majd a Gerecse Barlangkutató és Természetvédelmi egyesület aktív tagja lett. Az egyesület

gerecsei feltárásaiból, és hosszú éveken át rendszeresen végzett denevérmonitoring tevékenységéből mindig kivette a részét. Az egyesület által szervezett ifjúsági barlangkutató táborok „rettegett” alakja volt (távollétében a gyerekeknek táborútűz mellett mindig elmeséltük, hogy Romániában, a hegyek között találták, ahol farkasok nevelték fel, innen kapta a nevét). Egyetemi évei alatt a Szemlőhegyi- és a Pál-völgyi-barlangban túravezetőként dolgozott. Barlangászként kedvenc kutatási témája a tatai karsztvíz-rendszer volt, azon belül is a Tükör-forrasi-barlang. Bár nem a szakmájában dolgozott, társszerzőként több szakcikket publikált, elsősorban röntgen pordiffrakciós nehézasvány vizsgálatok témájában.

A GBTE egyesületi munkában is mindig lehetett rá számítani, Juhász Marci után ő lett az egyesület elnöke. Segítőképz természetete és kifogyhatatlan nótakincse a közösség közkedvelt tagjává tette őt, korai halála óriási veszteség számunkra.

Krkos Márk

Fotó: GBTE archívum

A MAGYAR BARLANGI MENTŐSZOLGÁLAT RIASZTÁSI NÉVSORA
ADÓSZÁM: 18005598-1-41

2020. január

Alapítva 1961
www.caverescue.hu

A riasztást sorrendben kell elvégezni. A listáról az első jelentkező tudja riasztani a baleset fokának megfelelő barlangi mentő létszámot.

NÉV:	TELEFONSZÁM:
ADAMKÓ PÉTER riasztás vezető	+36-70-380-9204 +36-30-912-6706
HORVÁTH RICHÁRD országos vezető	+36-30-248-2291
HEGEDŰS ANDRÁS	+36-30-275-8511
KUNISCH PÉTER	+36-30-556-9805
TARÓDI PÉTER	+36-20-232-5901
NÉMETH TAMÁS	+36-20-543-5109 +36-30-627-3425
<p>BMSZ bázisa (gyülekezőhelye), mely CSAK RIASZTÁS UTÁN ÉL!: 1024 Budapest, II. ker. Keleti Károly u. 15/b (Keleti Károly utca Kitaibel Pál utca sarok)</p>	

Speleo Sport árlista 2020

ÚJ! „Profi” Cordura overall 26 500 Ft
 Standard overall cordura foltozással: 23 500 Ft
 Hobby overall: 20 500 Ft.
 Műnyúl: 13 500 Ft.

Műnyúlra tépőzárasható cserélhető betétes térdvédő: 4 200 Ft.

Szoszos bag, kicsi: 3 000 Ft.

Bag 40L: 8 800 Ft.

Bag 80L: 11 000 Ft.

Petzl Stop: 31 880 Ft.

Croll: 13 750 Ft.

Vertex: 22 800 Ft.

Edelrid Ultra Light: 15 500 Ft.

Tikka XP: 13 750 Ft.

Nagy: 3 200 Ft.

Bag 60L: 9 800 Ft

Expedíciós bag: 13 500 Ft

Pantin: 14 260 Ft

Ascension: 14 670 Ft

Elia: 18 100 Ft

Myo: 23 210 Ft

Camp sisak: 10 300 Ft

Alpinworker sisak: 5 500 Ft

(Új termék! hevederkosaras gyári lámpatartóval)

Fenix HP 12: max 900 lumen Ára: 22 100 Ft

Fenix HP 25R 1000 lumen, akksival, töltővel: 25 000 Ft

Fenix HP 30R: max 1750 lumen, akksival, töltővel: 42 000 Ft

Elérhetőség: www.speleo.hu

1094. Bp. Balázs Béla u.30.

06 20 367 6964,

06 1 785 9551

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
 1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: +36-70/8811-477- E-mail: mkbtiroda@gmail.com

Szerkesztő: Kosztra Barbara, Fleck Nóra és Köblös Gabi, Felelős kiadó: dr. Leél-Össy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Elektronikus adathordozón érkező anyagokat tudunk fogadni.

**Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, Pusztaszeri út 35.
1025**